

Az 56.I.40 jelzetű kötet restaurálási dokumentációja

A Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár felkérésére a következő munkát végeztük.

A restaurált dokumentum:

1. **LESSIUS**, Leonardus (1554-1623)

De Antichristo Et Eius Praecursoribus Disputatio Apologetica gemina ; De Antichristo Et Eius Praecursoribus Disputatio Apologetica gemina. - Antverpiae ; Moretus ; 1611 ; [24], 297, [20] p.

2. **LESSIUS**, Leonardus (1554-1623)

De providentia numinis et animi immortalitate libri duo adversus atheos et politicos / auctore Leonardo Lessio Societatis Iesu. – 2 Ed. - Antverpiae: Ex officina Plantiniana, apud Balthasarem et Ioannem Moretos, 1617. – [20], 351, [16] p., mérete 110 x 170 x 45 mm, **jelzete 56.I.40**

A könyv állapota restaurálás előtt:

Kötése: Egykorú egészpergamen kötés, a tábla peremek két soros léniázott vaknyomással díszítettek. Lábnál és fejnél nincs kantni, arcnál viszont volt köröm. A borítópergamen belső oldalát merített papírral megkasírozták. A gerincpergament a 19. sz-ban eltávolították és a könyvtest gerincére egy kék papírt ragasztottak, amit utólag lilára festettek. Erre került egy kéziratos piros papír címke. Arcnál két pár bőr kötőszalagja volt. Táblái német nyelvű naptár (1616) töredékekből vannak kasírozva.

Állapota: A gerinc átfestésekor az ecsetnyomok a pergamenre is átkenődtek. A pergamen szennyezett, hiányos, a kötékek kiszakadtak és elvesztek, csak a végeik maradtak meg a táblában. Az eredeti gerincpergament eltávolították. A táblákban és a borítópergamen élein rovarkárból eredő hiányok. A kasírozott tábla rétegei elváltak egymástól.

A könyvtest: Az ívek három zsinobordára vannak fűzve, kapitálisra nincs. A gerincet borító papír alatt két pergamen gerinckasírozó csík van. Előzékei eléfűzött fordított szálirányú két szóló lapból állnak, a lapokból képezték a betáblázócsíkokat is. Az első előzékükön kiragasztott oldalán egykorú gubacstintas felirat. A kolligátum első darabjának 67. oldalánál beírt, dátumozott könyvjelző cédula.

Állapota: Elöl az előzék röplapja elveszett, a tükör hiányos. A hátsó előzék szennyezett, rovarkárból eredő hiányokkal. Az arcmetészen egérrágás nyomai. A gerinckasírozás merev, nyílásban szakadt. A lapok erőteljesen elsárgultak, de kémhatásuk 6,5 pH fölött van (Merck féle finomskálás indikátorral mérve vizes extraktumban).

Elvégzett beavatkozások:

- Száraz tisztítás, majd a könyvtest kibontása a kötésből, a papírgerinc leáztatása
- Az előzékek föláztatása, a táblát képező nyomtatott naptár töredékek kibontása
- A töredékek mosása, a ragasztómaradványok eltávolítása, kisebb javítások; a töredéklapok számozása: E(elöl)1 és H(hátul)1 esik legközelebb a könyvtesthez, az E5 és H5 lapok pedig a külsők
- A könyvtest lebontása, a papír savasságának mérése (6,5 fölötti)

- A lapok mosása, hiányok kiegészítése papíröntéssel
- Az első előzék kiragasztott oldalán levő felirat fotózása, a röplap pótlása öntött papírral
- Ívek visszafűzése három új zsinégbordákra az eredeti fűzőmódot követve
- A bordaközökbe vászon gerinckasírozás került (enyv, keményítő)
- A pergamen borítás tisztítása szárazon és nedves vattával
- A papírgerinc mosása, hiányainak kiegészítése kék Ingres papírral, retus
- A pergamen kiegészítése japán papírral, kasírozása belülről vékony japán papírral
- Új táblák készítése savmentes múzeumkartonból, a pergamenkormök kialakítása
- Új kötőszalagok készítése szarvasbőrből
- A papírgerinc visszahelyezése
- Tárolódoboz készítése

Melléklet:

- a táblában talált 1616-os naptár lapok
- a bordavégek kiragasztásakor az enyvezésre ragasztott nyomtatott töredékek egy lappá öntve
- beírt könyvjelző a koll.1. 67. oldaláról
- eredeti bordák és fűzőszálak
- két pergamen gerinckasírozó csík
- korábbi jelzetek vignettái az első előzékről

Felhasznált anyagok:

- száraz tisztítás: mikroszálas kendő, radír
- japán papír: kozo, Paper Nao, Japico
- öntőpép összetétele: 'Fabriano Ingres avorio' beőrlött rostjai és a Hámori Papírmalom alfa-cellulóz rostjai
- ragasztók: metilcellulóz (Thylose MH300, Gabi Kleindorfer), rizskeményítő (Gabi Kleindorfer), bőrenyv (Pannon Color)
- tároló doboz és dosszié: savmentes Fabriano Elle Erre Avorio
- Ingres papír: Fabriano Ingres kék
- savmentes múzeum karton: Oppboga ISO 9706, 240 g/m²
- szarvasbőr: zsírcserzésű, EcoLeather
- retus: Derwent akvarell ceruzák

Szentendre, 2020. március 5.

Fehrentheil Henriette papír- és könyvrestaurátor

ARS ALBA Bt.
2000 SZENTENDRE
ALKOTMÁNY U. 14.
T: 26/315-456